

Svampeåret på Sjælland 2005

Ved Anne Storgaard

Vinter/forår

Året startede med en meget mild januar måned, hvor der blev samlet mange af det sene efterårs svampe. Selv kantarellerne var stadig fremme. Den seneste indberetning til [Mykomarathon](#) af Tragt-Kantarel er fra den 9. februar 2005. Godt nok er indberetningen fra Jylland, men vi havde de samme oplevelser på Sjælland. Foreningens projekt Mykomarathon har fået sat gang i indsamlingen af svampe også i vintermånederne. Det mest spændende fund er Benny T. Olsens fund af [Håret Judasøre](#) fra Valbyparken og Østre Anlæg i København. Man kan læse mere om arten i Svampe 45, side 44.

I midten af februar kom sneen og kulden, men det betød ikke, at der nu ikke længere var svampe at finde. Man skulle bare grave ihærdigt efter dem. Foreningens tur til Hejede Overdrev den 13. marts foregik i frost og høj sne, men alligevel blev der samlet 26 arter af de 6 turdeltagere. Foruden massevis af den lovede [Stor Dukatbæger](#) fandt vi også [Orange Skiveskorpe](#) på kviste af ædelgran. Den ser vi ellers ikke så tit. Dagens anden sjældenhed var [Kobberrød Lakporesvamp](#) på en stor knækket bøg. Den er blevet fundet her for nogle år siden, men den har det stadig fint. Artsliste fra turen kan interesserede finde på [Mykomarathon](#) ved at søge på Hejede Overdrev. Artslister fra turene vil ikke længere blive skrevet direkte til lokalforeningens hjemmeside, men vil kunne søges frem via Mykomarathon.

Sneen nåede at smelte inden påske og de første frugtleger af [Rynket Klokkemorkel](#) blev fundet på Vestvolden den 23. marts. Efter påske blev vejret tørt, så det var med spænding, at vi tog på tur til Tisvilde Hegn den 17. april. Vejret var smukt og solrigt, men heldigvis havde det fine vejr ikke sat stop for svampene. Der blev bl.a. fundet [Spiselig Stenmorkel](#), [Udbredt Stenmorkel](#), [Kogleskive](#), [Fyrre-Koglehat](#) og [Sortbæger](#) om end kun i få eksemplarer og ikke som på den tilsvarende tur i 2004. I alt nåede vi op på 55 arter, og det må siges at være et fint udbytte på en forårsdag.

Det tørre og kølige vejr fortsatte, så ugen efter blev det en ret artsfattig tur til Arboretet i Hørsholm. Kun Nælde-Orangeskive og [Bævrerust](#) på Almindelig Ene og Sevenbom blev registreret. Tidligere var her fundet [Hus-Blækhat](#), men vi fandt ingen frugtleger, kun filmåtten. De 5 deltagere fik alligevel en flot tur blandt de mange blomstrende træer og buske.

Det blev lidt bedre på turen til Vestvolden d. 1. maj, selvom det var en af de mindst givtige morkelture, vi endnu har haft. Der blev kun fundet nogle få frugtleger af [Klor-Bægermorkel](#) og [Hætte-Morkel](#). Til gengæld var der pæne kollektioner af maj måneds svamp 2005 [Skallet Stilkporesvamp](#) samt [Gul Fløjlfsod](#) og [Glimmer-Blækhat](#). Af andre hatsvampe kan nævns [Gulstokket Skærmhat](#), [Gråbrun Mørkhat](#) og Henny Lohse fandt en heksering af meget unge [Vårmusseron](#). I følge Mykomarathon må det være årets første fund på Sjælland.

På turen til Boserup ugen efter var der heller ikke mange morkler at finde, og på pinseturen til Tumlingeving d. 16. maj var ingen af de sædvanlige fund "hjemme". Hverken [Vår-Foldhat](#), [Vårmusseron](#) eller Punktstokket Indigo-Rørhat blev set. De to førstnævnte arter plejer ellers at blive samlet hvert år. I alt blev der samlet under 20 arter på turen.

Sommer

I slutningen af maj og i juni fik vi en del regn, og da vi også fik varme i den sidste del af juni, kom der gang i mykorrhiza-dannerne. Vejret viste sig fra sin bedste side på turen til Vemmetofte Strandskov den 26. juni, og der var meget at kikke på. [Broget Skørhat](#), [Abrikos-Skørhat](#), [Sommer-](#)

[Rørhat](#), [Spiselig Rørhat](#), [Punktstokket Indigo-Rørhat](#), [Bleg Kantarel](#), [Rødmende Fluesvamp](#) og flere andre gode spisesvampe blev fundet, så alle deltagerne fik noget med hjem i kurvene. Også flere trævlhatte- og fladhattearter var godt i gang. Blandt sjældenhederne kan nævnes Kobberrød Lakporesvamp og [Kroghåret Spejlporesvamp](#). I alt blev der fundet ca. 50 arter på turen.

I starten af juli fortsatte det varme og tørre vejr, så det var med spænding, vi begav os på tur i Gribskov den 17. juli til kantarelgilde. Vores frygt for svampetomhed blev gjort til skamme. Faktisk blev der fundet så mange kantareller, at kun nogle af de fundne kantareller blev brugt til svampestuvningen ved Grønnekilde. Vi var flere, der også fik pæne portioner kantareller med hjem. Blandt de øvrige fund kan nævnes [Tenstokket Rørhat](#), men ellers blev der fundet en del Broget Skørhat og andre arter af skørhatte.

Selvom vi i ugerne efter fik en del regn, var det omtrent de samme arter, der var fremme på turen til Nyrup Hegn i slutningen af måneden. Der blev fundet Almindelig Kantarel og en del skørhatte, men stadig ikke de store mængder rørhatte. Kun lidt [Lærke-Rørhat](#) og nogle få og små frugtleger af Spiselig Rørhat og [Rød Birke-Rørhat](#) kunne det blive til. Dagens sjældenhed var et par små frugtleger af [Rufodet Munkehat](#), som vi dog ikke fik sat et korrekt navn på i første omgang. Desuden kikkede vi på turen til myceliet med [Slank Snyltekølle](#) på Hjortetrøffel. Begge arter var "hjemme". I alt 65 arter blev noteret på turen.

Regnen fortsatte i starten af august, så 14 dage senere på turen til Fredensborg Slotspark var der masser af svampe fremme. De bedste steder var de lidt åbne områder med spredte træer f.eks. langs Esrum Sø og på Stejlepladsen. De godt 20 deltagere fik alle noget i kurvene af skørhatte, rørhatte og fluesvampe. Nogle få kantareller blev der også fundet. Dagens mest almindelige svamp var dog [Stor Skørhat](#), der stod overalt i parken. I alt blev næsten 100 arter noteret på turen.

Jeg havde ferie i august, så jeg kunne deltage i et par af Hekseringsturene, der startede den 17. august. Den første tur gik til Ryget Skov. Her var der ligeledes mange svampe fremme og også her især på de lidt åbne områder på morbundsbakkerne. Vi nåede dog knapt op på så mange arter som om søndagen, men fandt bl.a. [Stor Trompetsvamp](#), der er de første eksemplarer jeg har set i år.

Om søndagen gik vi på tur i Arresødal Skov ved Frederiksværk. Selvom der efterhånden var ved at være ret tørt, var der stadig en del arter fremme. Jeg tror, at vi fik set de fleste danske arter af fluesvampe på turen, bl.a. den meget sjældne [Flosset Fluesvamp](#). En stamme havde en pæn portion af den hvide sommerform af [Almindelig Østershat](#) og en del rørhatte blev også fundet, bl.a. Kastanie-Rørhat og mange [Punktstokket Indigorørhat](#). Kantarellerne var desværre få og små.

Onsdagen efter nåede vi op på ca. 125 arter på turen til Store Dyrehave ved Hillerød. Foruden de sædvanlige fluesvampe og skørhatte blev der samlet [Foranderlig Skælhat](#), de første [Honningsvampe](#) og [Tragt-Kantareller](#). På turen fandt vi også den ret sjældne [Cinnoberbæltet Slørhat](#).

Fra slutningen af august blev turene så mange, at jeg kun havde mulighed for at deltage i nogle af dem, bl.a. var jeg med på turen til Præstø Fed den 27. august. Vi fandt især mange skørhatte på turen, bl.a. [Vinrød Skørhat](#), som vi ikke ser så tit, men dagens svamp var nok [Almindelig Netbladhat](#). Den stod bare overalt, hvor man kikkede hen. Ellers var vi specielt på udkik efter [Farvebold](#), der i Danmark kun er fundet få steder. På det ene mycelium var der en del frugtleger, mens det andet desværre var ødelagt af bilkørsel.

På turen onsdag d. 31. august til Rude Skov var mængden af spisesvampe aftaget ganske betragteligt. Til gengæld så vi på turen flere sjældenheder. [Tueporesvamp](#) ved foden af en stor egestub, [Grov Lakporesvamp](#) på store liggende stammer af hestekastanie og [Stødrørhat](#) på en stub i nåleskov.

Efterår

I september blev det meget tørt på Sjælland, så udbyttet på svampeturene blev meget mindre end i august. Suppeturen i Gribskov den 11. september blev reddet af medbragte frosne svampe, da der ikke var nok friske spisesvampe til fylde suppegryderne. Der blev dog fundet en del kantareller, så der blev stuvning nok til alle.

Jeg deltog selv på turen til Teglstrup Hegn den 17. september. Turen fandt sted i det dejligste solskinsvejr, men også her var der meget tørt, så der blev kun fundet meget få rørhatte, skørhatte og kantareller. Dagens spisesvampe blev [Almindelig](#) og [Rødgul Pigsvamp](#) samt [Drue-Koralsvamp](#), som vi plejer at finde på samme sted hvert år. Af sjældenheder kan nævnes [Bugtet Mælkehat](#), [Ellerørhat](#) og [Mørkægget Skørhat](#).

I weekenden den 23.-25. september var der interskandinavisk hekseringstræf på Sjælland. Det var nogle tørre skove vore svenske og norske venner kom ned til, men vi fandt dog en del arter både på turen til Tisvilde Hegn om lørdagen og på turen til Horserød Hegn om søndagen. I den sydøstlige del af Tisvilde Hegn var der en del [Brunstokket Rørhat](#), der blev brugt til middagen lørdag aften. Derimod var der småt med spisesvampe i Horserød Hegn om søndagen, så det var kun en lille portion Almindelig Pigsvamp og [Rødmende Fluesvamp](#), der kunne gå videre til suppegryderne på [Svampefestivalen](#), der blev holdt i Botanisk Have i København ugen efter.

I weekenden efter festivalen blev der holdt et par ture til Lellinge Skovhusvænge og til Jægerborg Hegn. Vi havde fået mange nye medlemmer blandt de 11000 besøgende på festivalen, så det var ærgerligt at svampefloret stadig var tørkeramt. De nye medlemmer fik ikke noget indtryk af, hvordan der normalt ser ud i skovene først i oktober. I Nordsjælland kunne man dog nogle steder samle mange arter, om end det ikke blev til de store mængder. På onsdagsturen til Horserød Hegn den 12. oktober blev der noteret det største antal arter, der er set på en tur i år. Over 150 arter blev det til, bl.a. den sjældne [Løvegul Skærmhat](#).

Som det ikke kunne være nok med tørken, så fik vi også nattefrost i midten af oktober. Heldigvis gik nogle af turene til kystnære skove, hvor frosten ikke er så udbredt. På turen til Rørvig den 16. oktober var der pænt med svampearter og blandt spisesvampene blev der samlet en del [Violet Hekseringshat](#), [Brungul Rørhat](#), og det var morsomt at kunne se [Ægte Ridderhat](#), der stod direkte i det bare sand hat ved hat. En anden svamp, der blev fundet i det bare sand, var [Kastanie-Rørhat](#). Vi undrede os meget, da det er en svamp vi normalt finder i næringsrige løvskove, men vi fik ikke sat et andet navn på den, da den blev indbragt til åbent hus om mandagen.

I slutningen af efterårsferien kom regnen endelig, og svampefloret kom hurtigt til at ligne floret på et normalt efterår. På turen til Tokkekøb Hegn den 22. oktober fik vi noteret næsten 200 arter. Af spisesvampe var der lidt Almindelig Kantarel, en del rørhatte, Violet Hekseringshat, [Honningsvamp](#) og [Almindelig Østershat](#). Især de træboende svampe havde det fint. [Porcelænschat](#) kappedes med Honningsvamp om at være dagens almindeligste svamp. Af sjældenheder kan nævnes [Børstepigsvamp](#), [Skygge-Skærmhat](#) og [Kobberrød Lakporesvamp](#) på gamle bøgestammer og [Tueporesvamp](#) ved foden af to gamle ege.

Foreningens tur til Nekselø den 23. oktober blev en succes. Den blev lagt så sent på året, for at der skulle være større chance for at finde vokshatte. De 17 deltagere var alt, hvad den lille båd kunne bære, og mange ringede forgæves eller mødte op på kajen forgæves. Til trods for tørke i tiden forud og regnvarsler, blev det en fin tur i solskin og blæst og med flere svampe end forventet – men forventningerne var jo i svampesæsonen 2005 også meget nedskruede! Vi koncentrerede os om norddelen af øen, hvor vi gik hjem østligst mod havet, hvilket gav flere nye arter, og vi besøgte ikke kratskoven ved færgelejet. Der var en hel del arter, om end ikke store mængder af hver art. Faktisk blev [artslisten](#) længere end den fra turen i [2004](#).

På turen til Liseleje Plantage, Melby Overdrev og Asserbo Plantage den 29. oktober blev der også fundet en del svampe. De lovede [Vinter-Stilkbovist](#) og [Frynset Stilkbovist](#) stod i hundredevis på Melby Overdrev og nord for Asserbo Plantage. Vi har aldrig set dem så talrige tidligere, også

[Dværg-Stjernebold](#) var talrig. Det tørre efterår må have haft en gunstig indflydelse på udviklingen af frugtlegemer. En anden sjældenhed fra overdrevet var nøgenhatten *Psilocybe laetissima*, der kun er fundet en gang tidligere i Danmark for 9 år siden og netop på samme voksested. Dagens spisesvampe var Hummer-Skørhat og Violet Hekseringshat, men der blev også fundet lidt Ægte Ridderhat (hvis man stadig spiser den) og [Stor Parasolhat](#).

Det milde vejr fortsatte i starten af november, så svampene var stadig talrige på årets sidste ture. På turen til Hornbæk Plantage den 14. november nåede vi kun at kikke på en lille del af de indsamlede svampe, inden frokosten kaldte på os på Caféen i Hornbæk. Den sidste hekseringstur fandt sted den 16. november. Herefter satte nattefrosten ind og svampene blev hurtigt færre. Vi glædede os dog over, at vi havde haft en god periode sent på sæsonen.